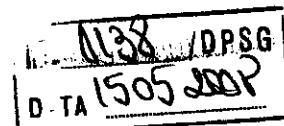

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 312 din 28/06/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 582 din 30/06/2004, inițiată de șapte parlamentari din Grupurile parlamentare ale PRM (Bp. 38/2008).*

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare amendarea *Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României* propunându-se, în principal, următoarele:

- modificarea art. 33 alin. (4) în sensul ca numirea membrilor consiliului de administrație să se facă fără posibilitatea reînnoirii mandatului;
- modificarea art. 33 alin. (10) în sensul stabilirii obligativității ca la ședințele Consiliului de administrație să participe și primul-ministru;
- modificarea art. 35 alin. (2) astfel încât să se prevadă că personalul din aparatul central al Băncii Naționale a României (BNR), directorii sucursalelor și ai agențiilor vor fi numiți pe bază de concurs;
- completarea art. 35 cu un nou alineat, alin. (6), care prevede că „Guvernul propune Parlamentului, anual sau ori de câte ori este necesar, soluții constructive pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare economico-socială a României, conform Programului de guvernare”;

- completarea art. 44 cu un nou alineat, alin. (2), care prevede că „*Dacă într-un exercițiu financiar Banca Națională a României înregistrează pierderi, din motive subiective, stabilite de Curtea de Conturi, acestea se recuperează de la persoanele vinovate*”;

- modificarea art. 53 în sensul că indemnizațiile nete ale membrilor Consiliului de administrație al BNR să nu depășească indemnizația anuală a Președintelui României.

II. Propuneri și observații

1. Inițiatorii propunerii legislative nu au avut în vedere prevederile Tratatului de la Maastricht și ale Statutului Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC) și al Băncii Centrale Europene (BCE). În acest spirit, menționăm că art. 14 pct. 1 din *Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene* care, de altfel, instituie că băncile centrale naționale fac parte integrantă din Sistemul European al Băncilor Centrale, face trimitere la prevederile art. 108 din Tratat, statuând că fiecare stat membru trebuie să asigure compatibilitatea legislației sale interne, inclusiv a statutului băncii centrale naționale cu Tratatul și cu respectivul Statut.

Ca atare, orice inițiativă legislativă cu privire la statutul băncii centrale naționale, în speță BNR, trebuie să aibă în vedere prevederile imperative ale reglementărilor europene enunțate. De altfel, potrivit art. 4 din Statutul SEBC coroborat cu art. 105 alin. (4) din Tratatul de la Maastricht, „*Banca Centrală Europeană este consultată de (...) autoritățile naționale cu privire la orice proiect de reglementare în domeniile care sunt de competența sa*”, ceea ce presupune obținerea în prealabil a unui aviz favorabil din partea experților Băncii Centrale Europene cu privire la eventuala modificare a Legii nr. 312/2004, lege apreciată în prezent ca fiind conformă cu cerințele europene actuale.

Așadar, precizăm că elaborarea actualei legi s-a făcut în concordanță cu cerințele reglementărilor comunitare menționate, ca o condiție avută în vedere la aderarea României la Uniunea Europeană.

De altfel, drumul parcurs de România în vederea aderării la Uniunea Europeană reprezintă în fapt realizarea reformei instituționale la toate nivelurile, însușirea unor criterii și îndeplinirea unor exigențe fără de care țara noastră nu ar fi putut fi acceptată ca stat-membru cu drepturi depline în spațiul comunitar. Acest lucru presupune, implicit, și acceptarea de către țara noastră a unei noi ordini juridice – ordinea juridică comunitară, integrată sistemului național deja existent.

2. În ceea ce privește banca centrală, ca instituție-cheie cu responsabilități directe la nivel instituțional european, implicată încă de la început în procesul de implementare a acquis-ului comunitar, și, pe cale de consecință, în respectarea calendarului negociat de autoritățile române cu instituțiile europene în acest sens, perioada 2004-2006 a reprezentat perioada de vârf în pregătirea integrării în structurile Sistemului European al Băncilor Centrale. Întrucât noile țări membre ale Uniunii Europene fac obiectul unei derogări până la obținerea calității de membru al Uniunii Economice și Monetare – adoptarea euro – perioadă în care sunt supuse obligației de evaluare asupra gradului de îndeplinire a criteriilor de convergență de natură economică și legislativă stabilite prin Tratatul de la Maastricht, potrivit art. 109 din Tratatul menționat, acestea au fost invitate să-și adapteze legislația națională vizând statutul băncii centrale în vederea asigurării independenței acesteia.

În spiritul și litera normelor europene aplicabile în spațiul Uniunii Europene, Legea privind Statutul Băncii Naționale a României a suportat de-a lungul acestui proces o serie de modificări, începând cu necesitatea de a clarifica definiția băncii centrale, astfel încât să o distingă în mod evident în raport cu organele administrației publice centrale ale statului. Astfel, Banca Națională a României a devenit banca centrală a României ca instituție publică independentă dotată cu personalitate juridică, după modelul Băncii Centrale Europene care se înscrie în mod distinct în peisajul instituțional european alături de celelalte instituții europene fundamentale, cu un statut propriu de funcționare bazat pe principiul independenței.

În mod constant, Banca Centrală Europeană a arătat în rapoartele de convergență pentru evaluarea statelor membre că noțiunea de independență a băncii centrale include diferite tipuri de independență care trebuie evaluate separat, respectiv independența funcțională, instituțională, personală și cea financiară. Aspectele menționate stau la baza evaluării nivelului de convergență dintre legislația națională a statelor membre, pe de o parte, și prevederile Tratatului și ale Statutului, pe de altă parte.

Ultimul Raport de țară al Comisiei Europene (noiembrie 2006) prin care a fost evaluată România din perspectiva criteriilor de convergență (economică și juridică) menționează progresele înregistrate de România în transpunerea integrală a acquis-ului comunitar aferent criteriului de independență.

3. Referitor la completarea **art. 33 alin. (1) lit. d)** cu sintagma „*conform legii*”, aceasta nu este necesară întrucât alin. (1) dispune: „*Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României hotărăște, în condițiile legii*”.

Astfel, ar fi folosită, în acest context, de două ori aceeași sintagmă.

4. BNR este condusă de un Consiliu de administrație, format din 9 membri aleși de Parlamentul României la propunerea comisiilor permanente de specialitate ale celor două Camere. Numirile se fac pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului. Dintre cei 9 membri, 4 aparțin direct structurii executive permanente a BNR: Guvernatorul și cei trei Viceguvernatori (dintre care unul este prim-viceguvernator), ceilalți 5 membri nefiind salariați ai BNR. Potrivit legii, membrii Consiliului de administrație nu pot fi parlamentari sau membri ai unui partid politic și nu pot face parte din autoritatea judecătorească sau din administrația publică.

Întrucât membrii Consiliului de administrație sunt aleși de Parlament la propunerea comisiilor permanente la fiecare 5 ani, în cazul în care se consideră că acesta nu și-a îndeplinit obiectivele, Parlamentul poate alege să nu le mai reînnoiască mandatul. În acest sens, introducerea prevederii referitoare la imposibilitatea reînnoirii mandatului este lipsită de temei.

5. Obiectivul fundamental al BNR este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. Principalele atribuții ale BNR sunt:

- elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;
- autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;
- emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;
- stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;
- administrarea rezervelor internaționale ale României.

În îndeplinirea atribuțiilor, BNR și membrii organelor sale de conducere nu vor solicita sau primi instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă instituție sau autoritate. Avându-se în vedere atribuțiile specifice ale BNR, prezența primului-ministru la ședințele Consiliului de administrație alături de ministrul finanțelor publice și a unui secretar de stat nu se justifică.

Prezența primului-ministru la ședințele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României ar constitui o imixtiune a puterii executive în activitatea și hotărârile organului de conducere al băncii centrale, ceea ce este în contradicție cu prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 312/2004, care își are izvorul în Tratat.

6. Situațiile financiare ale BNR sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de standardele internaționale de contabilitate, aplicabile băncilor centrale, recunoscute de Banca Centrală Europeană și trebuie să cuprindă: bilanțul, contul de profit și pierdere și notele explicative.

Acestea sunt supuse auditării de către auditori financiari, persoane juridice autorizate de Camera Auditorilor Financiari din România, selectați de către Consiliul de administrație, pe bază de licitație.

Salariul cuprinde, conform art. 155 din Codul muncii, salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri.

7. Propunerea de modificare și completare a **art. 35 alin. (4)** din lege, în sensul ca raportul anual al BNR, cuprinzând activitățile BNR, situațiile financiare anuale și raportul de audit, să fie dezbătute și supuse votului, în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, care adoptă o hotărâre, în fiecare an, este în contradicție cu principiul independenței băncii centrale, care nu are obligația de a da o dare de seamă în fața Parlamentului, ci numai de a informa cu privire la activitatea sa.

Menționăm că legea anterioară atribuia Parlamentului rolul aprobării raportului BNR prezentat anual, iar această prevedere a fost calificată de experții Comisiei Europene încă din faza negocierilor de pre-aderare ca fiind neconformă cu dispozițiile Statutului SEBC, întrucât aducea atingere principiului independenței instituționale constând în interdicția băncii centrale de a primi instrucțiuni de la orice entitate/instituție națională sau comunitară; ulterior și experții Băncii Centrale Europene au recomandat completarea textului fostului art. 36 din Legea nr. 101/1998, astfel încât actualul art. 35 alin. (4) din Legea nr. 312/2004 să conțină precizarea expresă că raportul BNR este dezbătut în Parlament fără a fi supus votului.

În anul 2006, evaluarea Băncii Centrale Europene referitoare la actuala formă a articolului a fost pozitivă, apreciindu-se că legea în forma actuală preia integral cerința de asigurare a independenței instituționale.

De altfel, în opinia Băncii Centrale Europene nr. 26/04.08.2005 referitor la proiectul de lege pentru modificarea legii băncii centrale a Slovaciei, se arată că *„Banca Centrală Europeană înțelege că aceste rapoarte sunt înaintate Parlamentului doar spre informare și că deliberările Parlamentului nu implică necesitatea ca rapoartele în cauză să fie adoptate ori aprobate de către Parlament”*. În același sens, Banca Centrală Europeană a emis, în Raportul de convergență din anul 2006, verdictul de incompatibilitate cu principiul independenței și recomandarea de modificare a articolului 47 alin. (5) din legea Băncii Centrale a Cehiei referitor la aprobarea prin vot a raportului anual al băncii centrale.

8. Referitor la propunerea de completare a **art. 35** cu un nou alineat, care să prevadă că *„Guvernul propune Parlamentului, anual sau ori de câte ori este necesar, soluții constructive pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare economico-socială a României, conform Programului de*

„guvernare”, considerăm că în acest text se vorbește despre o sarcină a Guvernului care este legată de programul de guvernare al acestuia, ceea ce nu se justifică a fi cuprinsă în textul unei legi speciale cu alt obiect decât activitatea Guvernului.

9. Salariul de bază este partea principală a salariului, de regulă constantă pe parcursul executării contractului de muncă. În funcție de acesta se calculează elementele variabile ale salariului. Indemnizațiile reprezintă o parte variabilă a salariului și sunt acordate în funcție de condițiile concrete în care se prestează activitatea. De regulă, indemnizațiile se calculează prin aplicarea unui procent la salariul de bază (ex. indemnizația de neconcurență, indemnizația de conducere, etc.)

Potrivit art. 157 alin. (2) din Codul muncii, sistemul de salarizare a personalului din autoritățile și instituțiile publice finanțate integral sau în majoritate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele locale și bugetele fondurilor speciale, se stabilește prin lege, cu consultarea organizațiilor sindicale reprezentative.

Prin acte normative se stabilesc atât salariile de bază, cât și indemnizațiile, sporurile și celelalte adaosuri la salariu.

Salariile se stabilesc în funcție de pregătirea profesională a salariaților (nivelul studiilor), funcția îndeplinită, calitatea și cantitatea (rezultatele) muncii, condițiile de muncă. Salariul trebuie stabilit în funcție de importanța, complexitatea lucrărilor ce revin postului (fișa postului), de pregătirea profesională și de competența profesională a fiecărui salariat, precum și în raport cu performanțele salariatului în exercitarea atribuțiilor sale. Limitarea indemnizațiilor primite de membrii Consiliului de administrație al BNR ar reprezenta o discriminare, respectiv, o neplată a muncii prestate în condițiile în care drepturile salariale sunt stabilite conform legii.

Apreciem că o eventuală raportare la nivelul remunerațiilor funcțiilor publice din România (de exemplu, Președintele României) nu are temei legal, fiind vorba de instituții cu organizare și regim juridic total diferite, în legile instituțiilor omoloage din statele-membre ale Uniunii Europene neregăsindu-se nicio dispoziție legală în vigoare în acest fel.

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României are în vedere în stabilirea salariilor personalului instituției criteriile specifice de profesionalism și de capacitate pe care le întrunesc angajații Băncii Naționale a României corespunzătoare atribuțiilor speciale ale băncii centrale.

Pentru asigurarea cu un personal adecvat realizării sarcinilor Băncii Naționale a României, se urmărește ca personalul să fie retribuit ținându-se seama de modul de retribuire a personalului din sistemul bancar autohton.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU – TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului